

Dispensas tar l'instrucziun da duas linguas estras

La regenza pren posiziun tar il concept da linguas estras

DA AUGUSTIN BEELI / ANR

■ **Davent dal proxim onn da scola datti ina midada epocala en il sistem da scola dal Grischun: Ils scolars da la 3. classa primara entschaivan ad emprender l'emprima lingua estra ed ils scolars da la 5. classa primara pon emprender englais.** Quai po esser in grond avantatg. Per scolars flaivels en linguas po quai dentant er esser ina grevezza supplementara. En quest regard ha ina grupp da parlamentararis deponì ils 20 da mars 2012 ina incumbensa a la regenza.

La regenza saja dal medem avis sco la cumissiun chantunala per furmaziun e cultura. Ella vesia ch'il concept da linguas vertent saja pretensius per las persunas d'instrucziun e spezialmain per las scolaras ed ils scolars: En quest punct èn la regenza ed ils interpellants units. A chaschun da la sessiun da primavera ha il parlament debattà davart la revisiun totala da la lescha da scola dal Grischun. In dals puncts dispaiteivels è stà il concept da linguas. Quel duai sa drizzar tenor il concept da linguas da la Conferenza svizra dals directurs chantunals da l'educaziun publica e conform al plan d'instrucziun 21 che tut ils chantuns da la Svizra tudestga vulan fixar cuminaivlamain. La cumissiun per furmaziun e cultura fa quitads che scolaras e scolars pudessian esser surdumandads cun quest concept da linguas.

Dumonda da distgargia per cas individuals

Ils 20 da mars 2012 ha la cumissiun per furmaziun e cultura inoltrà a la regenza l'incumbensa da sclerir ina eventuala dispensa d'ina lingua estra cun l'intenziun da rinforzar l'emprima lingua. En cas

Il Grischun ha refusà il concordat HarmoS

Il sistem da scola en Svizra è structurà a moda cumplexa. Bunamain mintga chantun ha in auter plan d'instrucziun. Quai duai sa midar en l'avegnir grazia a la cunvegna interchantunala HarmoS. I sa tracta d'in document che consista da 11 artitgels centralis e 6 cun directivas finalas. Ils artitgels 3 e 4 dal concordat accentueschan las linguas. HarmoS definischa la lingua da standard locala, alura ina segunda lingua naziunala e latiers ina ulteriura lingua estra. Enfin oz han 15 chantuns decidì da far part dal concordat, set han refusà quai. In da quels è il Grischun. En la

votaziun dal pievel dals 30 da november 2008 ha ina pluralitad grischuna decidì cunter ina unificaziun dal sistem. Sco puncts principals da la critica vala ch'ils uffants duajan cumenzar gia cun 4 onns il temp da scola cun ina transfurmaziun da la scoletta. Plinavant crititgeschan ils adversaris da HarmoS ina planificaziun statala da l'educaziun a disfavour d'ina educaziun individuala dals geniturs. La critica sa drizza cunter ina demontascha da la democrazia en chaussas da scola. I vegnian sulettamain resguardads ils standards globals ed internaziunals.

motivads duajan scolars flaivels en linguas estras pudair dumandar dispensa entras ils geniturs e la persuna d'instrucziun. La dumonda duai vegnir concludida dal gremi che è responsabel per la scola. Da la distgargia duain scolaras e scolars pudair far diever senza adattar las finamiras da l'instrucziun. Plinavant duai la regenza sclerir sche las persunas d'instrucziun che vegnan scoladas en las scolas autas da pedagogia hajan las cumpetenzas linguisticas correspudentas.

Ils davos dis ha la regenza publicità sia resposta a la cumissiun per furmaziun e cultura cun sia presidenta, deputada *Sandra Locher Benguerel* e 10 sutsignants. Sa fundand sin la lescha da scola ch'il cussegl grond ha approvà ils 21 da mars 2012 na vesa la regenza nagina pussaivladad da prevaier dispen-

saziuns da l'instrucziun da lingua senza adattar las finamiras da l'instrucziun. La liberaziun d'in rom haja effectivamain consequenzas per il plan d'instrucziun da leziuns. E quai muntia facticamain ina dispensaziun, tegnia dentant quint a las novas disposiziuns legalas.

Novs examens en la 6. e 9. classa

La cumissiun per furmaziun e cultura ha era pretendì scleriment areguard ina analisa da las experientschas fatgas fin uss cun duas linguas estras en la scola primara. A quella pretensiun respunda la regenza ch'i saja anc memia baud dad analizar la situaziun. Ina repassada vegnia dentant fatga sulettamain en chantuns ch'èn sa participads al concordat HarmoS. Là èn prevedidas evaluaziuns che pudessan furnir interessants resultats da cumparegliar. Il chantun Grischun na fa dentant betg part dal concordat. HarmoS dettia la basa giuridica per sviluppar standards da furmaziun naziunals per la scola obligatoria. En tut la Svizra vegni examinà en l'avegnir a la fin dal 6. e dal 9. onn da scola sche quests standards vegnan cuntanschids tranter auter en il sector da las linguas estras. En sia resposta a la cumissiun scriva la regenza ch'ins possia trair conclusiuns davart la dumonda sche scolaras e scolars cun duas linguas estras en la scola primara èn tendenzialmain surdumandads u betg.

La cumissiun per furmaziun e cultura fa quitads che scolaras e scolars pudessian esser surdumandads cun il concept da linguas.

MAD